

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ช่วงชั้นที่ 3 – 4 (โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม) ทั้งนี้
เนื่องจาก กรมสุขภาพจิตและกรมสามัญศึกษา ได้จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาเพื่อเผยแพร่ ทั้งยังได้จัดการประชุมอบรม
ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายปกครองและวิทยากรหลักในทุกเขตการศึกษาขึ้น เพื่อนำระบบการดูแล
ช่วยเหลือนักเรียน ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนทุกแห่ง ในปีการศึกษา 2544 (กรมสามัญศึกษา.
2544 : บทนำ) และจาก ROAD MAP ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในรูปแบบสหวิทยาการ
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547 : 17-18) ได้กำหนดระยะเวลาระหว่าง
เดือนธันวาคม 2546 – พฤษภาคม 2547 ซึ่งเป็นระยะที่ 2 ของการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา และโรงเรียนขยายโอกาสและวางระบบในโรงเรียนทั่วไป
ทุกโรงเรียน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดประชากรนี้

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ช่วงชั้นที่ 3 – 4 (โรงเรียนที่สังกัดกรมสามัญศึกษาเดิม)
จำนวนรวมทั้งสิ้น 26 โรงเรียน โดยจำแนกเป็น 3 ขนาด ตามตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 – 4
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 จำแนกตามขนาด โรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่
1. หัวโทนวิทยา	1. ช้างเผือกวิทยาคม	1. สุวรรณภูมิพิทยไพศาล
2. หุ่นหลวงพลับพลาชัย	2. เมืองสรวงวิทยา	2. สุวรรณภูมิ
3. หินกองวิทยา	3. อาจสามารถวิทยา	3. จันทบูรเบกษานุสรณ์
4. หนองผึ้งวิทยาการ	4. หนองหมื่นถ่าน	4. ปทุมรัตต์พิทยาคม
5. หุ่นกลางประชานุสรณ์	5. หนองฮีเจริญวิทย์	5. พนมไพรวิทยาการ
6. กู่กาสิงห์ประชาสรรค์	6. ทราขทองวิทยา	
7. เหล่าหลวงประชานุสรณ์		
8. สูงยางประชาสรรค์		
9. โพนสูงประชาสรรค์		
10. ขี้เหล็กวิทยาคม		
11. โพนเมืองประชารัฐ		
12. ดูกอ้งประชาสรรค์		
13. น้ำใสวิทย		
14. โพธิ์ทองวิทยาคม		
15. สามขาวิทยา		

ที่มา : บัญชีรายละเอียดอัตรากำลังข้าราชการครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 2 จังหวัดร้อยเอ็ด. 2547.

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ตัวเลือก ตามวิธีของ ลิเคิร์ท (Likert) ซึ่งมีลักษณะของเครื่องมือและการใช้วิธีการสร้างดังนี้

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

2.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีการสร้างเครื่องมือของลิเคิร์ต (Likert) ชนิด 5 ตัวเลือก คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2 สร้างขึ้นโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ระดับ ตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert Rating Scale) คือ

คะแนน 5 หมายถึง มากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มาก

คะแนน 3 หมายถึง ปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง น้อย

คะแนน 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำราและเอกสารต่าง ๆ

2.3 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วนำเสนอ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง แบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว

2.4 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษา ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีรายชื่อดังต่อไปนี้

2.4.1 นายคำพันธ์ จำนงกิจ กศ.ม. (การมัธยมศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.4.2 นายบัณฑิต ประสิทธิ์นอก กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนปทุมรัตต์พิทยาคม อำเภอปทุมรัตต์ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.4.3 นายรุ่ง สกมลพิทักษ์ ศษ.ม. (ประชากรศึกษา) ครู ค.ศ. 2 โรงเรียนจันทบูรเบกษาอนุสรณ์ อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด

2.5 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ ไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง (Try out) ที่สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 13 โรงเรียน ใช้แบบสอบถาม โรงเรียนละ 3 ชุด รวมทั้งสิ้นจำนวน 39 ชุด ดังนี้

ตารางที่ 12 กลุ่มตัวอย่างที่ทดลองใช้แบบสอบถาม (Try out) สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก	โรงเรียนขนาดกลาง	โรงเรียนขนาดใหญ่
1. ศรีธวัชวิทยาลัย 2. เมืองน้อยวิทยา	1. โศกลำพิตยาคม 2. สตรีศึกษา 2 3. เฉลิมพระเกียรติพระศรีนครินทร์ฯ 4. เหล่าลือวิทยาคม 5. ม่วงลาดพิทยาคม 6. จังหารฐิตวิริยาประชาสรรค์ 7. ธวัชบุรีพิทยาคม 8. ขัติยะวงษา	1. พลาญชัยพิทยาคม 2. สตรีศึกษา 3. ร้อยเอ็ดวิทยาลัย

นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาตรวจคะแนนและหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย
2. ผู้วิจัย ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้วิจัยใช้วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการจัดกระทำข้อมูลมีลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ได้จำนวน 26 ชุด มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

คำตอบ	คะแนนที่ได้
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

3. นำคะแนนที่ได้ ไปวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ ด้วย โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical for the Social Sciences For Window (SPSS/FW) ซึ่งทำการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Σ) ของการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ การแปลความหมาย เพื่อหาระดับการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

- ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อย
- ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบการประกันคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขนาดโรงเรียน โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เปรียบเทียบเป็นรายคู่โดยใช้วิธี สติวเคนนิวแมนคูลส์ (Student-Newman-Keuls) โดยกำหนดค่าแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อเสนอแนะและความคิดเห็น ของคณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามมาตรฐานคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย Mahasarakham University

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม หากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) หากค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.1 ค่าเฉลี่ย (μ)

1.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Σ)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

(One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้ทำการทดสอบด้วย One-Way ANOVA เพื่อหาความแตกต่างระหว่างกลุ่ม โดยตั้งนัยสำคัญทางสถิติที่ .05